

Toimielin: Lasten, nuorten ja perheiden asiakasraati

Aika: 6.3.2023, klo 16.00 – 18.15

Paikka: Vaasan keskussairaala – Y3.07 – Kurki

Läsnä:

- X Anetjärvi, Elisabeth
- X Haapala-Livera, Niina
- X Jakobsson, Marianne
- X Klemets, Benjamin
- X Majaneva, Anne
- X Närvä, Outi
- X Sirén-Aura, Monica
- X Sjöskog, Camilla
- X Särkiniemi-Snellman, Jenna
- X Väisänen, Anne
- Wörlin, Henri

Poissa:

Asiantuntijat:

Muut läsnäolijat:	X Sjöström, Pia-Maria	sektori johtaja, lapset, nuoret ja perheet
	X Holm, Tarja	johtava lääkäri, lastentaudit
	X Granlund, Susann	ylihoitaja, lapsi- ja perhepalvelut
	X Kola, Siv	lastensuojelun päällikkö
	X Nyberg-Sundqvist, Åsa	alueellinen palvelupäällikkö

§ 1 Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Kokous alkoi hyvinvointialuejohtaja Marina Kinnusen tervehdyksellä.

<https://dreambroker.com/channel/l1ai8ukz/o2efgi6n>

§ 2 Läsnaolijoiden esittäytyminen (jäsenet ja viranhaltijat)

Pohjanmaan hyvinvointialueen edustajat esittelivät itsensä ja vastuualueensa.

Asiakasraadin jäsenet esittelivät itsensä ja kiinnostuksensa kohderyhmään lapset, nuoret ja perheet sekä kertoivat, miksi ovat kiinnostuneita osallistumaan raadin työskentelyyn.

§ 3 Asiakasraatien toimintasääntö

Asiakasraatien toimintasääntö käytiin läpi. Toimintasääntö oli lähetetty kokouskutsun mukana. Liitteenä esitys kokouksesta.

§ 4 Asiakasraadin kokouskäytännöt

- Kokouskutsu lähetetään viimeistään viikkoa ennen kokousta. Jos kokouskutsun lähettämisen jälkeen tulee lisää asioita (esim. halutaan saada asiakasraadın lausunto), asia otetaan esille kohdassa Muut asiat, koska asiakasraadille on suunnitteilla vain muutamia kokouksia vuoden aikana.
- Kokouskutsu liitteineen lähetetään sähköpostissa.
- Kokoukset pidetään fyysisinä kokouksina.
- Lasten, nuorten ja perheiden asiakasraati pitää 2-4 kokousta vuodessa.
- Seuraava kokous pidetään 8.5. klo 16.00 Vaasassa.
- Asiakasraadın näkemykset, ajatukset ja ideat ilmaistaan julkilausumina. Kaikkien kokouksessa läsnä olevien jäsenten tulee hyväksyä julkilausuma ennen sen julkistamista. Sihteeri lähettää julkilausumaehdotuksen asiakasraadın jäsenille sähköpostissa, minkä jälkeen kukin yksittäinen jäsen hyväksyy julkilausuman tai täydentää sitä.
- Asiakasraadın julkilausuma julkaistaan Pohjanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla. Julkilausuma esitellään lasten, nuorten ja perheiden sektorin ohjausryhmälle. Hyvinvointialueen edustajat välittävät julkilausumat eteenpäin organisaatiossa.

§ 5 Mitä Pohjanmaan hyvinvointialue käsittää?

Sektorijohtaja Pia-Maria Sjöström antoi asiakasraadın jäsenille tietoa Pohjanmaan hyvinvointialueesta. Esitys liitteenä.

§ 6 Hyvinvointialueen strategia, palvelustrategia, alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Sektorijohtaja Pia-Maria Sjöström esitteli hyvinvointialueen strategian, palvelustrategian, alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä palveluverkoston. Esitys liitteenä.

§ 7 Asiakasraadin vuoden 2023 työskentelyn teemojen vahvistaminen

Keskustelun aikana pykälien 7 ja 8 sisällöt limittyivät toisiinsa. 8 §:n teemat ja käydyt keskustelut voidaan sen vuoksi katsoa tärkeiksi myös 7 §:ssä. Lisäksi esiin tulivat seuraavat teemat, joista asiakasraati haluaa saada lisää tietoa/keskustella vuoden aikana:

- Varhaiskasvatuksen/hyvinvointialueen kosketuspinnat. Millä tavoin hyvinvointialue voi tukea varhaiskasvatuksen henkilöstöä, joka ei uskalla/ei osaa/ei rohke- ne tarttua asioihin. Maahanmuuttajien lapset, kulttuurierot. ADHD ja muut diagnoosit lisääntyvät, mutta mitä voi tehdä ennen diagnoosin varmistumista, kun henkilöstö näkee ongelmat. Hyvinvointialueen ja varhaiskasvatuksen väliset työkalut ja vuorovaikutus.
- Henkinen tuki lapsille ja nuorille – mitä on meneillään
 - miten tuki rakentuu
 - mitä on olemassa ja missä
- Haastavasti käyttäytyvien lasten palveluketjun laadinta
- Sukupuoli, sukupuoli-identiteetti, hyvin vähän tukea saatavilla nuorille, jotka eivät koe **syntymässä määritettyä sukupuolta** omakseen
- Digitaaliset palvelut
- Kolmannelta sektorilta – Valo
- Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelma

§ 8 Perhekeskuskonsepti

Susann Granlund

Tutustukaa perhekeskusmalliin mielellään etukäteen: [Perhekeskus - THL](#)

Asiakasraati sai ottaa kantaa kolmeen kysymykseen:

1. Mitä hyvin toimivia palveluja meillä on?

- Pietarsaaren lastenpäivystys
- Kriisikeskus Valo saa kiitosta nopeasta ja hyvästä palvelusta
- Toimii hyvin, kun asiakas on sisällä järjestelmässä, perusterveydenhuollossa on ongelmia. Erikoislääkärille päästyä toimii hyvin.

2. Mitä palveluja tulisi vahvistaa? 3. Mitkä palvelut puuttuvat kokonaan?

Hyvinvointialueeseen on vaikea saada yhteys

- digiklinikka- ja/tai etälääkärikonseptin kehittäminen
- digi-chat, josta saisi neuvoja – ei tarvitse johtaa ajanvaraukseen
- on kuitenkin nuoria, jotka eivät hallitse digitaalisten palvelujen käyttöä
- ÖVPH:n verkkosivuilta vaikea löytää yhteystietoja – monet luovuttavat, koska eivät tiedä, kenen puoleen kääntyä
- tärkeää, että yhteyden saa helposti

Psyykkisesti huonosti voivat nuoret

- hoitoon pääsy kestää kauan – tulisi olla pikakontakti, joka vastaanottaa ensimmäisen puhelun lähes heti nuoren soittaessa. Ehkä ½ tuntia riittää, sen jälkeen voi jäädä odottamaan "oikeaa" aikaa. Monet nuoret ovat tottuneet kommunikoimaan digitaalisesti. Tulisi testata erilaisia malleja vaihtoehtoina tavallisille vastaanottokäynneille (digitaaliset tapaamiset, puhelinkeskustelut)
- Mitä tehdä, jos hoito ei toimi? Jos tarjottava kontakti ei toimi pitkän odotusajan jälkeen. Toisinaan käy niin, että hoidettavan ja terapeutin henkilökemiat eivät kohtaa.
- Aivan liian pitkä odotusaika psykiatrille esimerkiksi reseptin saamiseksi.

Puutteena on, että ei ole omalääkäreitä, jotka tuntevat historian.

Tulisi toimia siten, että päivystyksestä voitaisiin antaa seuranta-aika terveyskeskukseen. Vaasassa tämä jo toimii, perheen puhelinnumeroon tulee viesti.

Omaishoito ja koko perheen hyvinvointi

- kehitysvammainen lapsi usein keskipisteessä
- miten perheen muut lapset voivat?
- tukea lapsen lisäksi myös perheelle ja sisaruksille
- Tarjan mukaan tämän pitäisi jo toimia, erikoissairaanhoidossa on psykologi, jonka tehtävänä on tukea lapsen perhettä
- hoitokontakteissa tulisi aina kysyä myös, miten perhe ja sisarukset voivat ja tarvitsevatko he esimerkiksi keskustelutukea (pitäisi toimia automaattisesti)

ÖVPH:n kommentti: Tuki ei ole aina tasapuolista, kaikki eivät voi saada kaikkea.

Perusterveydenhuollon tasolla on kaikille (yhdenvertaisesti) suunnattuja palveluja, esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvola.

Sen jälkeen tukea tulee antaa tarpeen mukaan ja tarvittavassa määrin (muut perusterveydenhuollon palvelut ja erikoissairaanhoito)

§ 9

Lasten, nuorten ja perheiden asiakasraadin toimintakertomus 2022

Aluehallituksen vahvistaman toimintasäännön mukaan asiakasraadin tulee raportoida toiminnastaan aluehallitukselle. Asiakasraati hyväksyy raportin ennen sen lähettämistä. Myös Laaturaportti 2022 sisältää selvityksen asiakasraadin työskentelystä.

Lasten, nuorten ja perheiden asiakasraadin toimintakertomus 2022:

Lasten, nuorten ja perheiden asiakasraatiin kuului 10 jäsentä. Vuoden aikana pidettiin kolme kokousta (touko-, elo- ja marraskuussa). Raadin työskentely perustui jäsenten toiveisiin ja prioriteetteihin. Ensimmäisessä kokouksessa käytiin yleiskeskustelu lasten, nuorten ja perheiden tilanteesta yhteiskunnassa sekä haasteista, joita kyseinen ryhmä kohtaa arjessa. Sen jälkeen raadin jäsenet sopivat siitä, mistä palvelu- ja toimintamuodoista seuraavissa kokouksissa haluttiin keskustella. Elokuun kokouksessa tiedotettiin hyvinvointialueen lapsille, nuorille ja perheille suunnatuista psykososiaalisista palveluista. Lisäksi raati sai elokuussa resurssi- ja asiakaspalvelukeskusta ja viestintäyksikköä koskevaa tietoa sekä vastasi niiden esittämiin kysymyksiin. Marraskuun kokouksessa tiedotettiin omaishoidon tuesta, omaishoidon sijaisavun saatavuudesta sekä tuesta, jota

kehitysvammaisten lasten perheiden on mahdollista saada. Raadin julkilausumat ovat nähtävillä Pohjanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla:

9.5.2022 <https://pohjanmaanhyvinvointi.fi/wp-content/uploads/2022/10/Protokoll-klientrad-unga-barn-familjer-9.5.2022.pdf>

22.8.2022 <https://pohjanmaanhyvinvointi.fi/wp-content/uploads/2022/12/Protokoll-klientrad-22.8.2022.pdf>

14.11.2022 <https://pohjanmaanhyvinvointi.fi/wp-content/uploads/2022/12/Protokoll-klientrad-14.11.2022.pdf>

Asiakasraati merkitsi toimintakertomuksen tiedoksi.

§ 10

Muut asiat

Ei muita asioita. Kokous päättyi klo 18.15. Seuraava kokous pidetään maanantaina 8.5. klo 16.00 Vaasan keskussairaalassa, Y3.07 – Kurki.